

Den ekonomiska vårpropositionen

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett näringsutskottet tillfälle att yttra sig över den ekonomiska vårpropositionen (prop. 2009/10:100) och den tillhörande motionen. I detta yttrande behandlas de delar av propositionen och motionen som avser näringsutskottets beredningsområde.

Utskottets överväganden

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Inriktningen för den ekonomiska politiken är – så som tidigare – full sysselsättning och fortsatt minskat utanförskap. Regeringen bedömer att konjunkturutsikterna har förbättrats för Sverige och att återhämtningen i ekonomin kan komma tidigare och bli starkare än vad regeringen bedömde i budgetpropositionen för 2010. Enligt regeringen pekar mycket på att Sverige kan komma att klara krisen bättre än många andra länder. Regeringen anger dock att det kvarstår en risk för en mer dämpad utveckling. En viktig uppgift för politiken blir därför att vårda återhämtningen, förstärka sysselsättningspolitiken och säkra att flaskhalsar inte hindrar en stark och snabb sysselsättningsstillväxt. Regeringens politik måste hindra att den ökade arbetslösheten till följd av den ekonomiska krisen ligger kvar på en hög nivå. Särskilt fokus bör ligga på personer som står långt från arbetsmarknaden. Politiken måste även utgå från att det offentliga sparandet uppvisar överskott på 1 % av BNP i linje med överskottsmålet då ekonomin och resursutnyttjandet normaliserats. Om ekonomin utvecklas svagare än enligt regeringens bedömning är beredskapen hög för att vidta nya kraftfulla åtgärder för att ytterligare stödja återhämtningen.

Regeringen uppger att det är en utmaning i den globaliserade världen att klara konkurrenskraften och den anpassning som är nödvändig. För detta måste politiken inriktas på att skapa bättre förutsättningar för fler och växande företag, anger regeringen. Goda villkor för företagande är avgörande för tillväxten. Genom att nya företag med nya idéer utmanar existerande företag och tankesätt kan produktiviteten öka. Regeringen framför att en del kraftfulla satsningar redan har gjorts i denna riktning. Bland dessa nämner regeringen slopad förmögenhetsskatt, sänkt bolagsskatt från 28 % till 26,3 %, förbättrade 3:12-regler för fåmansbolag, sänkta social- och egenavgifter samt bättre tillgång till riskkapital, särskilt för småföretag. Regeringen vill nu slopa revisionsplikten för de mindre företagen och genomföra en regelförenkling för momsredovisningen i syfte att ytterligare reducera företagets administrativa börda. Reformen med slopad revisionsplikt innebär en mycket stor regelförenkling för mindre företag som så långt som möjligt själva ska få avgöra vilka tjänster de behöver för sin organisation och förvaltning.

Motionen

I flerpartimotionen 2009/10:Fi15 (s, v, mp) begärs i yrkande 2 ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om ett program för fler jobb i enlighet med förslaget i motionen. Motionärerna menar att den borgerliga regeringen har misslyckats med jobben och att särskilt ungdomsarbetslösheten är oroande.

När det gäller näringspolitikens roll för att minska arbetslösheten vill motionärerna ha en politik som stimulerar fler att starta företag, får fler småföretag att anställa och stärker innovationskraften i mindre företag. Motionärerna vill underlätta för entreprenörer att starta företag och få tag i kapital samt anställa, expandera och exportera. Det ska också vara enklare och tryggare än i dag att röra sig mellan företagande och lönearbete.

För att bidra till en utveckling i denna riktning vill motionärerna sänka kostnaderna för små företag för att anställa och växa. De vill dessutom skapa en ny riskkapitalfond baserad på en extra utdelning från Vattenfall AB. Fonden ska aktivt stimulera det breda näringslivets kapitalbehov, men med fokus på innovativa små och medelstora industri- och tjänsteföretag. Insatser som stärker det svenska näringslivets långsiktiga konkurrenskraft ska särskilt prioriteras, t.ex. satsningar på företag verksamma inom miljöteknikbranschen. Vidare vill motionärerna ytterligare förbättra kapitalbildningen för små företag genom att införa ett riskkapitalavdrag.

Motionärerna avser även att tillföra mer resurser till forskningsanslagen för att dels stärka förutsättningarna för kommersialisering av forskningsresultat vid landets högskolor och universitet, dels ge fler småföretag möjlighet att växa genom innovativa varor och tjänster, särskilt inom tjänstesektorn. Vidare anser motionärerna att det behövs mer av samarbete och öppenhet för att det svenska näringslivet ska kunna vara världsledande. För att stärka Sveriges konkurrenskraft föreslås ett nytt program, Konkurrenskraft Sverige. Programmet ska bidra till att de mindre företagen vässas och växer genom stimulans till internationella affärsrelationer, främjad export och utländska investeringar. Motionärerna framhåller också att tjänstesektorn får en allt större betydelse för jobben och vill framför allt lyfta fram besöksnäringens möjligheter att skapa nya arbetstillfällen.

Vissa kompletterande uppgifter

Många av de nu aktuella förslag som framställs i motion 2009/10:Fi15 (s, v, mp) har senast tagits upp i samband med utskottets behandling av budgetpropositionen för 2010 under hösten 2009 (prop. 2009/10:1 utg.omr. 24 Näringsliv, bet. 2009/10:NU1).

Bland annat framförde näringsutskottet då att det var mycket angeläget att främja och underlätta forskning, utveckling och innovation för små och medelstora företag. Utskottet hänvisade till riksdagens beslut med anledning av forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2008/09:50, bet.

2008/09:UbU4) genom vilket medel hade tillförts till berörda anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv, vilket enligt utskottets mening stärkte forskningen inom området.

I fråga om besöksnäringen noterade utskottet regeringens satsning på turismen genom en ökning av anslaget Turistfrämjande (1:7) med 50 miljoner kronor. Syftet med satsningen var att ytterligare ta vara på Sveriges potential och attraktionskraft som ett konkurrenskraftigt och hållbart turistland. Vidare hänvisade utskottet till de olika satsningar som regeringen hade gjort på området.

Beträffande tillgången till riskkapital gjorde utskottet bedömningen att regeringen på olika sätt hade vidtagit åtgärder för att förbättra finansieringssituationen för nya små och medelstora företag, bl.a. genom riksdagens beslut under hösten 2008 om ett kapitaltillskott till Almi Företagspartner AB och AB Svensk Exportkredit. Förslaget om att inrätta en ny riskkapitalfond baserad på en extra utdelning från Vattenfall AB hade utskottet tidigare behandlat i samband med behandlingen av propositionen En sammanhållen klimat- och energipolitik (prop. 2008/09:163, bet. 2008/09:NU25). Näringsutskottet hade då avvisat tankarna på en särskild fond för ändamålet och framhållit att statliga åtaganden i huvudsak ska finansieras med skattemedel.

Näringsutskottets behandling av de olika förslagen föranledde dels enskilda, dels gemensamma reservationer från s, v och mp, i vilka en annan inriktning av näringspolitiken förordades (bet. 2009/10:NU1, bet. 2008/09:NU25).

Utskottets ställningstagande

Målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler växande företag, för att därigenom bryta utanförskapet. De näringspolitiska insatserna ska även bidra till att uppnå målen i EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning.

I den aktuella motionen framförs olika förslag om hur företagandet, särskilt i småföretagen, ska främjas i syfte att skapa fler jobb. Bland annat föreslår motionärerna sänkta arbetsgivaravgifter, bättre tillgång till riskkapital samt satsning på forskning, konkurrenskraft och besöksnäringen. Näringsutskottet har vid olika tillfällen behandlat motioner som har berört dessa frågor. Näringsutskottets sammanfattande bedömning har varit att utskottets syn på näringspolitiken överensstämmer med regeringens. Det är en politik som tar sin utgångspunkt i företagsperspektivet och syftar till att skapa bättre förutsättningar för nystart av företag och företagstillväxt. Den prioriterar konkurrenskraft, omställningsförmåga och attraktivitet i hög grad för att säkra tillväxt på lång sikt. Utgiftsområde 24 Näringsliv omfattar olika insatser för att främja start av nya och tillväxt av befintliga

företag. Det handlar om mer generella insatser, såsom konkurrensfrämjande åtgärder och insatser för att främja forskning, utveckling, innovation och regelförenkling.

Det finns anledning att så här vid mandatperiodens slut särskilt lyfta fram några av alla de åtgärder som regeringen vidtagit för att förbättra villkoren för fler jobb och växande företagsamhet i Sverige. Under mandatperioden har skatterna på företagande sänkts med nära 50 miljarder kronor bl.a. genom sänkt bolagsskatt, sänkta sociala avgifter, jobbskatteavdrag för aktiva näringsinkomster och ändrade fåmansföretagsregler. Sålunda har *World Economic Forum* under 2007–2010 rankat Sverige som det fjärde mest konkurrenskraftiga landet bland 133 länder. Världsbankens *Doing Business in 2010 – Reforming through difficult times* placerar Sverige på 18:e plats av 183 jämförda länder vid en sammanvägning av elva olika indikatorer över hur enkelt det är att driva näringsverksamhet. OECD:s granskning av Sverige, *Regulatory Management in Selected EU Member States: Background report on Sweden* (GOV/RPC(2010)13/ANN4), har behandlats under våren 2010. I denna omfattande rapport konstaterar OECD att det har skett betydande framsteg beträffande regelförenkling under den innevarande mandatperioden och att den nuvarande regeringen har visat en mycket stark vilja att fortsätta utveckla regelförenklararbetet.

Beträffande ungdomsarbetslösheten är i dag arbetsgivaravgiften halverad för de under 26 år, vilket innebär ca 10 miljarder kronor i stödsats mot Sveriges mångåriga problem med ungdomsarbetslöshet. Det finns även nystartsjobb för unga, med likartat syfte. Ett gemensamt drag hos nästan alla långtidsarbetslösa ungdomar är låg och dålig utbildning. Regeringen har bl.a. därför initierat massiva reformer på skolområdet för bättre kunskap och arbetsmarknadskompetens hos fler elever, och inför även ny lärlingsutbildning inom ramen för gymnasieskolan för att öka möjligheten för ungdomar att få in en fot på arbetsmarknaden.

I framtiden avser regeringen inte att införa skatt på transportarbete i form av kilometerskatt, vilket skulle höja priserna på vissa varor och minska sysselsättningen och produktionen av andra. Priset på bränslen bör sättas med hänsyn tagen till världsmarknadspriset på olja så att företag och hushåll inte drabbas dubbelt vid uppgång i världsmarknadspriset.

Avskaffandet av förmögenhetsskatten innebär att det viktigaste hindret borttagits för att ett potentiellt mycket stort inflöde av utlandsplacerat riskkapital ska vara möjligt. Skatteverket har tidigare uppskattat summan till mellan 500 och 1 000 miljarder kronor. Det är självklart långt mer än de 5 miljarder kronor i minskad vinst för Vattenfall AB, som oppositionen vill avsätta för en riskkapitalfond. Förmögenhetsskatt på inhemskt kapital minskar utbudet av privat riskkapital och leder till att medlen inte investeras i Sverige. Vänsterpartiernas förslag skulle dessutom drabba Vattenfalls möjlighet till investeringar.

Det är viktigt att de reformer behålls som gjorts för att säkra att sociala försäkringar när så är möjligt är omställningsförsäkringar och inte permanenta frånvaro från arbetsmarknaden. Goda drivkrafter till arbete gynnar både företagande, anställda och de offentliga finanserna.

Regeringen uppger i propositionen att konjunkturutsikterna har förbättrats för Sverige men att det nu blir väsentligt att vårda återhämtningen. Ur ett näringspolitiskt perspektiv är det viktigt att under återhämtningsperioden arbeta vidare med att förbättra villkoren för företagande och stärka konkurrenskraften. En del konkreta åtgärder har vidtagits, och regeringen meddelar i propositionen att arbetet fortsätter. Med det sagda ställer sig näringsutskottet bakom regeringens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken samt föreslår att finansutskottet ska avstyrka motion 2009/10:Fi15 (s, v, mp) i aktuell del.

Stockholm den 25 maj 2010

På näringsutskottets vägnar

Carl B Hamilton

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carl B Hamilton (fp), Tomas Eneroth (s), Björn Hamilton (m), Hans Rothenberg (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Maria Plass (m), Jan Andersson (c), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Marie Weibull Kornias (m), Karin Åström (s), Mikael Oscarsson (kd), Staffan Anger (m), Kent Persson (v), Liselott Hagberg (fp), Per Bolund (mp) och Eva-Lena Jansson (s).

Avvikande mening

Den ekonomiska vårpropositionen (s, v, mp)

Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Kris-ter Örnfjäder (s), Karin Åström (s), Kent Persson (v), Per Bolund (mp) och Eva-Lena Jansson (s) anför:

Sverige står inför en stor utmaning. Den borgerliga regeringen har misslyckats med jobben. Särskilt oroande är det att ungdomsarbetslösheten är rekordhög. Vår politik ska underlätta för entreprenörer att starta företag och få tag i kapital samt anställa, expandera och exportera. Vi vill också att det ska vara enklare och tryggare än i dag att röra sig mellan företagande och lönearbete. Näringslivspolitikerna ska stimulera fler att starta företag, få fler småföretag att anställa och stärka innovationskraften i mindre företag.

Vi vill sänka företagets kostnad genom en allmän nedsättning av arbetsgivaravgifterna, vilket framför allt ska gynna de mindre företagen. Vi förordar också sänkta kostnader för att anställa unga arbetslösa och vill se över företagets sjuklönekostnader.

Nyföretagande behöver stimuleras. Vi avser att genomföra en extra utdelning från Vattenfall AB för att skapa en ny riskkapitalfond. Fonden ska aktivt stimulera det breda näringslivets kapitalbehov och inriktas mot innovativa små och medelstora industri- och tjänsteföretag. Insatser som stärker det svenska näringslivets långsiktiga konkurrenskraft, som satsningar på företag verksamma inom miljöteknikbranschen, ska särskilt prioriteras. Vi vill även på andra sätt förbättra kapitalbildningen för små företag, bl.a. genom att införa ett riskkapitalavdrag.

Mer resurser till forskning leder till fler nya jobb och fortsatta framsteg. Forskningsresultaten ska komma arbetslivet till del genom att vi stärker förutsättningarna för kommersialisering av forskningsresultat vid landets högskolor och universitet. För att ge fler små företag möjlighet att växa genom innovativa varor och tjänster behöver vi öka forskningsanslagen till små och medelstora företag, särskilt inom tjänstesektorn. Vi avser att tillföra ytterligare medel till programmet Forska och väx för att underlätta forskning och utveckling.

Det behövs mer av samarbete och öppenhet för att det svenska näringslivet ska kunna vara världsledande. Detta gäller inte minst små företag som har svårare att dra nytta av stordriftsfördelar vid internationella affärer. För att stimulera till internationella affärsrelationer som får mindre företag att vässas och växa vill vi etablera ett nytt program, Konkurrenskraft Sverige. Gemensamma framtidsprogram ska utformas med näringslivet inom ramen för t.ex. forskningsinstitutioner och myndigheter som Exportrådet och Invest in Sweden Agency.

Sverige har stor potential att ligga i framkant inom besöksnäringen, särskilt när det gäller internationella evenemang. Vi menar att staten, i samarbete med kommuner, föreningar och företag, bör ta ett ökat ansvar för att locka besökare till Sverige. För att ta till vara denna potential borde marknadsföringen av Sverige som turistland öka och internationella evenemang främjas. Vi avser att bilda ett särskilt bolag, Event Sweden, för att samla och professionalisera arbetet med evenemang. Vidare ska ett utbildningsprogram för besöksnäringen genomgöras inom ramen för våra utbildningsinsatser. Under 2011 vill vi ta initiativet till ett branschsamtal med besöksnäringen för att åstadkomma ett gemensamt strategiprogram. Den svenska besöksnäringen bör även bli ledande i att erbjuda klimatsmarta alternativ till sina gäster.

Med det sagda tillstyrker vi motion 2009/10:Fi15 (s, v, mp) i nu aktuell del.